

Christiane Sanderson

ZAVOĐENJE DJETETA

KAKO ZAŠTITITI DJECU OD SEKSUALNOG ZLOSTAVLJANJA
SMJERNICE ZA RODITELJE I UČITELJE

S engleskoga prevela
ALEKSANDRA MIHALJEVIĆ

ZAGREB

Sadržaj

	ZAHVALE	9
	UVOD	11
1. poglavlje	Što je seksualno zlostavljanje djece?	34
2. poglavlje	Razvoj dječje seksualnosti	57
3. poglavlje	Seksualni zlostavljači djece	82
4. poglavlje	Seksualno zlostavljanje djece i Internet	128
5. poglavlje	Obrađivanje djece	162
6. poglavlje	Utjecaj seksualnog zlostavljanja na dijete	185
7. poglavlje	Znakovi i simptomi seksualnog zlostavljanja djeteta	214
8. poglavlje	Razumijevanje seksualno zlostavljanog djeteta	239
9. poglavlje	Zaštita djece od seksualnog zlostavljanja u zajednici	260
10. poglavlje	Prevenција seksualnog zlostavljanja djece	287
	DODATAK 1. KORISNE WEB-STRANICE	314
	DODATAK 2. RJEČNIK INTERNETSKIH POJMOVA	319
	BIBLIOGRAFIJA	323
	KAZALO TEMA	335
	KAZALO AUTORA	347

Popis tablica

Tablica 1. 1	Dječja prostitucija širom svijeta	44
--------------	-----------------------------------	----

Tablica 2. 1	Sažetak seksualnog razvoja i seksualnog ponašanja djece predškolske dobi, od rođenja do četvrte godine	69
Tablica 2. 2	Sažetak seksualnog razvoja i seksualnog ponašanja kod školske djece, od pete do dvanaeste godine	71
Tablica 2. 3	Sažetak seksualnog razvoja i seksualnog ponašanja kod adolescenata / tinejdžera, od trinaeste do šesnaeste godine	73
Tablica 2. 4	Sažetak roditeljskih reakcija na djetetovo seksualno izražavanje i seksualno ponašanje	75
Tablica 3. 1	Preduvjeti za seksualno zlostavljanje	94
Tablica 3. 2	Sažetak tipologije pedofila, prilagođen prema Wyreu (1987)	102
Tablica 3. 3	Predisponirajući čimbenici u adolescenata koji seksualno zlostavljaju djecu	121
Tablica 4. 1	Tipologija pedofilskih zbirki slika	133
Tablica 6. 1	Traumagena dinamika utjecaja seksualnog zlostavljanja na dijete	209
Tablica 8. 1	Najčešći primjeri pedofilske manipulacije djetetom	245
Popis crteža		
Crtež 3. 1	Ciklus seksualnog uzbuđenja	87
Crtež 3. 2	Ciklus seksualnog prijestupa	88
Crtež 3. 3	Kontinuirani ciklus	88
Crtež 3. 4	Inhibirani ciklus	89
Crtež 3. 5	Ciklus prečice	89
Crtež 3. 6	Spirala zlostavljanja	90
Crtež 6. 1	Strah i tjeskoba te djetetova nesposobnost utjecaja na događaje dovodi do dva različita ishoda	212
	KORISNE ADRESE U HRVATSKOJ	349

Uvod

Odrasli su dužni štiti djecu od zla, ali to je moguće samo ako raspolazu dovoljnim saznanjima da bi mogli procijeniti kada je dijete u opasnosti.

Tink Palmer, službenik za načela i praksu organizacije Barnardo's

Najbolji način da zaštitite svoje dijete jest da se upoznate s pitanjima seksualnog zlostavljanja djece. Da sam o znakovima upozorenja znala više, možda sam mogla spriječiti seksualno zlostavljanje svoje kćeri.

Majka seksualno zlostavljane petogodišnjakinje

Doima se da svaki dan donosi nova otkrića o seksualnom zlostavljanju djeteta (CSA*), dječjoj pornografiji ili o pripremanju djece za seksualno zlostavljanje putem Interneta. Zbog toga mnogi roditelji strahuju za sigurnost svoje djece, ali ipak nisu primjereno osposobljeni za prepoznavanje ranih znakova seksualnog zlostavljanja djeteta niti znaju što bi trebali poduzeti kako bi što bolje zaštili svoje dijete. Razmatranjem istinske prirode zlostavljanja i najboljih načina zaštite djeteta, ovom knjigom želim odgovoriti na strahove roditelja i učitelja vezane uz seksualno zlostavljanje djece. Da bi bili doista sposobni zaštititi djecu, roditelji i učitelji moraju imati pristup točnim saznanjima i informacijama o istinskim rizicima od seksualnog zlostavljanja djece.

Među odraslima i djecom vladaju mnoge zablude o seksualnom zlostavljanju djece, potkrijepljene istaknutim slučajevima u medijima, koji rađaju sveopćim strahom i tjeskobom, ali ipak ne pomažu zaštititi djecu. Presudno je važno odvojiti činjenice od lažnih pretpostavki te razotkriti zablude i predrasude vezane uz seksualno zlostavljanje djeteta. Jedan od načina da se to postigne jest izoštravanje svijesti o seksualnom zlostavljanju djece putem omogućavanja pristupa točnim informacijama i saznanjima. Roditelji će se tako osloboditi pogrešnih shvaćanja i zabluda te otkriti istinu o seksualnom zlostavljanju djece.

* Child sexual abuse

Razmatranje pitanja seksualnog zlostavljanja djece uklanja veo tajnovitosti i šutnje koji ga obavija te jamči da više neće ostati skriveno. Izbjegavanje teme seksualnog zlostavljanja djece pogoduje zlostavljačima djece, koji moraju ušutkati dijete kako bi izbjegli razotkrivanje. Odrasli moraju pronaći način da razgovaraju o temi seksualnog zlostavljanja djece kako bi djeci otkrili jezik kojim će govoriti o svojim iskustvima, a da ih pritom ne zastraše toliko da će se plašiti izaći među ljude.

Osim toga, roditelje i učitelje potrebno je poučiti kako će prepoznati prve znakove upozorenja koji upućuju na mogućnost da je dijete seksualno zlostavljano. Roditelji i učitelji moraju znati što po jedinca potiče na seksualno zlostavljanje djeteta, kako ti pojedinci sklapaju prijateljske veze te manipuliraju odraslima i djecom ne bi li stekli njihovo povjerenje. Roditelji moraju biti sposobni prepoznati riskantno ponašanje zlostavljača djece i na djetetu opaziti znakove upozorenja koji upućuju na seksualno zlostavljanje. Ako žele poučiti djecu kako da se zaštite, odrasli moraju raspolagati saznanjima koja će djetetu koristiti, a ne saznanjima koja će ih zastrašiti. No, žarište nije samo na osposobljavanju djece jer i odrasli moraju biti svjesni opasnosti koje vrebaju u zajednici, a da pritom ne podlegnu strahu i zatvore dijete u kuću. Sve odrasle osobe moraju znati odakle djeci može prijetiti opasnost i kako ih mogu najbolje zaštititi.

Djecu je potrebno zaštititi od odraslih osoba i starije djece koja ih vrebaju ili manipuliraju njima ne bi li ih privoljela na seksualni odnos. Ta odgovornost nije samo na roditeljima, već i na svim odraslim članovima zajednice. Što smo svjesniji opasnosti, a da nas pritom ne svladaju emocionalna pitanja vezana za seksualno zlostavljanje djeteta, to smo sposobniji poučiti djecu kako da se zaštite.

Da bismo doista osigurali zaštitu sve djece, prijeko je potrebno načiniti korak iz reakcije u prevenciju. To je moguće ostvariti samo putem javnih zdravstvenih i edukacijskih kampanji, kao što je Državna kampanja za sigurnost djece, poduprtih promjenama u kazneno-pravnom sustavu i zakonodavstvu. Lokalne kampanje, kao što je *Prestani odmah!* u Velikoj Britaniji i Irskoj potvrđuju vrijednost edukacije javnosti, ali ih je potrebno provesti u cijeloj Velikoj Britaniji. Vladin prijedlog novoga Zakona o seksualnim prijestupima, na snazi od 1. svibnja 2004. godine, obuhvaća mnoga pitanja vezana uz seksualno zlostavljanje djeteta, a osobito primjenu Interneta za distribuciju dječje pornografije i pripremu djece za seksualno zlostavljanje.

Presudno je važno i kako društvo postupa sa seksualnim zlostavljačima djece te s njihovim žrtvama. Pitanjima liječenja i rehabi-

litacije potrebno je pristupiti na odgovarajući način i primjereno ih poduprijeti kako bi se zajamčila sigurnost djece. Zaštita djece dužnost je svih odraslih, a time i zajednice u kojoj žive. Tek kad se cijela zajednica uključi u zaštitu djeteta, poslat ćemo jasnu i jednoglasnu poruku da naše društvo više neće tolerirati seksualno zlostavljanje djece.

Ovom knjigom želim roditelje, učitelje i ostale odrasle osobe upoznati sa stvarnošću seksualnog zlostavljanja djece u nadi da će im ta saznanja pomoći da zašтите djecu i krenu prema sprječavanju seksualnog zlostavljanja djece. U svakom ću poglavlju posebno razmotriti pitanja kao što su istinska priroda seksualnog zlostavljanja djeteta, razvoj dječje seksualnosti, motivi seksualnih zlostavljača djece, primjena Interneta kao medija za dječju pornografiju i priprema djece za seksualno zlostavljanje. Razmotrit ću i utjecaj seksualnog zlostavljanja na dijete, znakove i simptome koji upućuju na seksualno zlostavljanje te kako najbolje shvatiti seksualno zlostavljano dijete. Iznijet ću i praktične savjete o tome kako s djecom valja razgovarati o seksualnosti te o opasnostima seksualnog zlostavljanja, kao i prijedloge za sprječavanje seksualnog zlostavljanja djece u budućnosti.

Da bih postavila temelje tom razmatranju, potrebno je najprije razmotriti zablude i istine o seksualnom zlostavljanju djeteta.

Zablude i istine o seksualnom zlostavljanju djeteta

Iako nam mediji svakoga tjedna donose izvješća o seksualnom zlostavljanju djece, mnogi aspekti toga pitanja većini ljudi nisu poznati. Uglavnom čujemo za medijski istaknute slučajeve koji, uz seksualno zlostavljanje djeteta, često obuhvaćaju i otmicu te ubojstvo, primjerice, otmice i ubojstva Sarah Payne, Jessica Chapman i Holly Wells. Međutim, ti slučajevi čine samo manji dio seksualnog zlostavljanja djece koje se svakodnevno događa u našem susjedstvu i u našoj zajednici.

Medijsko izvješćivanje o istaknutim slučajevima nije uvijek jasan odraz opasnosti s kojom su djeca suočena. Osim toga, medijska izvješća ne odražavaju puni raspon seksualnog zlostavljanja i seksualnih zlostavljača. To može dovesti do ograničene upućenosti i predrasuda o seksualnom zlostavljanju djece, a netočne predrasude onemogućuju zaštitu većine djece. Takva situacija može roditelje i odrasle osobe uljuljati u lažan osjećaj sigurnosti te stvoriti uvjerenje da njihova djeca nisu u opasnosti. Saznanja i vjerovanja o seksualnom zlostavljanju djeteta znatno se razlikuju te često odražavaju kulturalne stavove, od kojih mnoge podupiru društvo i mediji. Stjecaj takvih

ZAVOĐENJE DJETETA

okolnosti dovodi do stvaranja zablude. Takve zablude mogu biti opasne jer mogu dovesti do lažnog osjećaja sigurnosti i nedovoljne zaštite djece.

Korisno je razmotriti neke od najčešćih stavova i vjerovanja o seksualnom zlostavljanju djeteta, od kojih su neka duboko ukorijenjene zablude ili mitovi. Da bismo činjenice razlučili od zabluda, potrebno je opovrgnuti pogrešna uvjerenja, razotkriti zablude i zamijeniti ih točnijim saznanjima. Mnoge su zablude potpuno suprotne istini pa u odraslih i djece stvaraju lažan osjećaj sigurnosti, zbog čega su djeca u još većoj opasnosti. U nastavku ću navesti neke od najčešćih zabluda, opovrgnuti vjerovanja na kojima se temelje te ih zamijeniti najnovijim činjenicama i podacima.

ZABLUDA: *Seksualno zlostavljanje djece nije toliko učestalo kao što se tvrdi.*

ISTINA: Seksualno zlostavljanje djeteta nedvojbeno je mnogo raširenije no što pretpostavljamo. Iako se procjene razlikuju ovisno o vrsti istraživanja, smatra se da je seksualno zlostavljanje doživjela jedna od četiri djevojčice te jedan od šest dječaka (vidjeti prvo poglavlje). Mnogi istraživači vjeruju da te brojke predstavljaju samo vrh ledene sante jer je većina slučajeva seksualnog zlostavljanja nepoznata, budući da neka djeca nikada ne otkriju da su zlostavljana ili njihovi slučajevi nikada ne dospiju do socijalne službe, policije ili kazneno-pravosudnog sustava. Zbog vjerovanja da je seksualno zlostavljanje djeteta rijetka pojava, dječje se izjave o zlostavljanju često zanemaruju ili odbacuju kao izmišljotine. Osim toga, seksualno zlostavljanje najčešće nije usamljeni događaj, već je sustavno, a katkad može trajati i godinama.

ZABLUDA: *Djevojčicama prijeti veća opasnost od seksualnog zlostavljanja nego dječacima.*

ISTINA: Iako najnoviji podaci upućuju na zaključak da je opasnost od seksualnog zlostavljanja veća za djevojčice nego za dječake, i to može biti tek vrh ledene sante. Moguće je da te brojke, zbog razlika u sklonosti priznavanju, ne odražavaju stvarnost seksualnog zlostavljanja djece. Dječacima može biti teže priznati da su seksualno zlostavljani zbog izraženije stigma-

tizacije ili zbog toga što im je mnogo neugodnije otkriti istinu. Kulturalni stereotipi muškarca kao aktivnog inicijatora seksualnog odnosa dječacima otežavaju razgovor o tome što su doživjeli kao žrtve zlostavljanja. Osim toga, dječaci uslijed seksualnog zlostavljanja mogu biti potpuno zbunjeni po pitanju vlastite seksualnosti pa im je u homofobnoj kulturi još teže otkriti istinu. Kulture koje zagovaraju neovisnost i od muškaraca zahtijevaju stoicizam, dječacima mogu dodatno otežati otkrivanje seksualnog zlostavljanja u djetinjstvu. Smatra se da je opasnost od seksualnog zlostavljanja za djevojčice veća kod kuće, dok je za dječake ta opasnost veća u široj zajednici (vidjeti prvo poglavlje).

ZABLUDA: *Seksualno zlostavljanje djeteta događa se samo u određenim zajednicama/kulturama/društvenim slojevima.*

ISTINA: Seksualni zlostavljači djece pojavljuju se u svim kulturama, zajednicama i društvenim slojevima. Suprotno vjerovanje vrlo je opasno jer naše poimanje zlostavljanja ograničava na određena okružja te tako zanemaruje stvarnost seksualnog zlostavljanja djece u našoj zajednici i susjedstvu. Zbog toga mnogi ne vjeruju da se seksualno zlostavljanje može dogoditi svakom djetetu i da su sva djeca u opasnosti. Seksualno se zlostavljanje ne događa nekom drugom djetetu, u drugim zajednicama ili kulturama; ono se može dogoditi svakom djetetu. To znači da su sva djeca u određenoj mjeri izložena opasnosti. Ako doista želimo zaštititi svoju djecu, moramo uvidjeti istinu o seksualnom zlostavljanju djece, čak i u vlastitoj zajednici. U suprotnom smo uljuljani u lažan osjećaj sigurnosti da našoj djeci ne prijete opasnost (vidjeti prvo poglavlje).

ZABLUDA: *Biblija ne osuđuje seksualno zlostavljanje djece.*

ISTINA: Biblija je podložna različitim načinima tumačenja. Zlostavljači mogu takva tumačenja upotrijebiti kao opravdanje za seksualno zlostavljanje djece. Biblija nalaže zaštitu djece i osudu nemoralnog seksualnog ponašanja.

ZAVOĐENJE DJETETA

ZABLUDA: *Seksualno zlostavljanje djece događa se samo u disfunkcionalnim obiteljima.*

ISTINA: Obitelji ne zlostavljaju djecu već to čine pojedinci. Seksualno zlostavljanje djeteta može se dogoditi u bilo kojoj obitelji. Istraživanja su dokazala da se seksualno zlostavljanje djece može dogoditi u svim tipovima obitelji, uključujući i one koje smatramo 'funkcionalnim'. Jednako tako, seksualni zlostavljači djece izvan obitelji mogu pridobiti roditelje iz raznih tipova obitelji, a ne samo iz disfunkcionalnih. Zlostavljači su domišljati i vrlo lukavi u pokušaju da se sprijatelje s roditeljima i djecom pa su sposobni zavarati sve tipove obitelji.

Iako su osuđeni pedofili većinom muškarci i bijelci (NCIS* 2002) te djeluju sami (NCIS 2002), pojavljuju se u svim etničkim skupinama i katkad su članovi pedofilskog kluba ili kruga. Svima im je zajedničko to da djecu koriste kao seksualne objekte za vlastito seksualno zadovoljenje. Stoga je seksualno zlostavljanje djeteta nerazmrsivo povezano s iskorištavanjem, podređivanjem i ponižavanjem djeteta.

ZABLUDA: *Mojem djetetu ne prijete opasnost od seksualnog zlostavljanja.*

ISTINA: Svakom djetetu prijete opasnost od seksualnog zlostavljanja. Seksualni zlostavljači djece ne biraju žrtve prema društvenom sloju, rasi, boji, dobi ili veličini. Nikada ne možete biti potpuno sigurni da vašem djetetu ne prijete opasnost. Seksualni zlostavljač djeteta može prevariti i najosviještenije roditelje. Ako se doista okomio na vaše dijete, prevarit će vas. Međutim, roditelji mogu poduzeti određene korake kako bi podigli razinu sigurnosti djeteta i smanjili opasnost od seksualnog zlostavljanja.

ZABLUDA: *Seksualno zlostavljanje djece je u porastu.*

ISTINA: Seksualno zlostavljanje djece događa se stoljećima (vidjeti prvo poglavlje). Budući da se seksualno zlostavljanje djece prikriva te je obavijeno tajnovitošću,

*Državna kriminalističko-obavještajna služba

teško je doći do povijesnih podataka. Povećana osviještenost o pitanjima seksualnog zlostavljanja djece te bolji rad službi za zaštitu djece omogućuju većem broju djece i odraslih žrtava seksualnog zlostavljanja u djetinjstvu da otkriju svoja iskustva seksualnog zlostavljanja. Osim toga, budući da društvo ističe neprihvatljivost seksualnog zlostavljanja djece te se pronalaze sredstva za borbu protiv te prijetnje, sve se više slučajeva otkriva i prijavljuje. Iako najveći dio slučajeva seksualnog zlostavljanja djece ostaje neotkriven, danas je takvih vjerojatno manje nego u prošlosti.

ZABLUDA: *Djecu seksualno zlostavljaju nepoznate osobe.*

ISTINA: Ova zabluda proizlazi iz vjerovanja da opasnost prijeti od neznanaca. Najnovije istraživanje otkriva da dijete u 87 posto slučajeva poznaje zlostavljača i vjeruje mu. Svoju djecu od seksualnog zlostavljanja više ne možemo zaštititi tako što ćemo im reći da strance valja izbjegavati. Mnogo je veća vjerojatnost da će dijete seksualno zlostavljati poznata osoba iz susjedstva i zajednice nego neznanac. Zlostavljanje djece većinom se događa u privatnom okružju, iza zatvorenih vrata i daleko od očiju javnosti (MacVean, 2003).

ZABLUDA: *Seksualni zlostavljači djece su čudovišta.*

ISTINA: Istina je potpuno suprotna. »Djeci se ne približavaju čudovišta, već ljubazni ljudi... « (Ray Wyre, stručnjak za seksualne zločine). Većina seksualnih zlostavljača djece ostavlja dojam ljubaznih, obazrivi i brižnih ljudi. Bez maske ljubaznosti ne bi se uspjeli približiti žrtvama. Takvi ljudi nisu samo sposobni zavarati djecu, već i njihove roditelje. Mnogi seksualni zlostavljači djece stječu naklonost obitelji tako što najprije uspostavljaju prijateljski odnos s roditeljima. U početku ne pokazuju osobito zanimanje za djecu sve dok ne steknu povjerenje roditelja. Tek se tada zbližavaju s djetetom tako što ih obasipaju pozornošću i postaju njihovi »osobiti« prijatelji. Ako im roditelji vjeruju, zlostavljači će mnogo lakše osvojiti dijete, koje će tada biti manje sklono otkriti seksualno zlostavljanje.

ZAVOĐENJE DJETETA

Zlostavljači svojom ljubaznošću osvajaju naklonost odraslih i djece.

Budući da ostavljaju dojam ljubaznosti, djeca s njima često razvijaju tobožnji »osobit« odnos. To znači da mnoga ne mrze zlostavljača, već ga, štoviše, »vole« i žele ga zaštititi. Takav je odnos još češći u slučajevima kad je zlostavljač član obitelji. Mnoga djeca ne žele prekinuti taj odnos ili ne žele da zlostavljač bude kažnjen; oni samo žele da seksualno zlostavljanje prestane. Zlostavljači to znaju i koriste »igrajući na kartu« dječjeg straha, ne bi li smanjili rizik razotkrivanja.

ZABLUDA: *Seksualne zlostavljače djece nije teško prepoznati.*

ISTINA: Prošla su vremena kada se seksualni zlostavljač djeteta mogao opisati kao »prljavi starac u ofucanom ogrtaču, koji se zadržava pred školama i u parkovima«. Seksualni zlostavljači djeteta dolaze iz svih društvenih slojeva te etničkih i dobnih skupina. Doimaju se poput svih ostalih. Privid uobičajenosti potreban im je kako bi izbjegli razotkrivanje. Članovi su lokalnih zajednica, a nalazimo ih u svim profesionalnim krugovima, od sudaca, odvjetnika, liječnika, svećenika, policajaca, učitelja i poslovnih ljudi do vodoinstalatera, vozača kamiona i osoba koje rade s djecom. Često ih se smatra stupovima društva pa neotkriveni nastavljaju obavljati svoje svakodnevne dužnosti u zajednici. Seksualnog zlostavljača djece doslovce nije moguće prepoznati.

ZABLUDA: *Seksualni zlostavljači djece su ljudi, zli ili jadni.*

ISTINA: Ova je zabluda opasna jer od zlostavljača čini demona i oslobađa ga odgovornosti za zlostavljanje. Seksualni zlostavljači djeteta većinom su posve normalni ljudi. Smatra se da samo mali postotak boluje od mentalne bolesti, ali ni takvi nisu ljudi. Vrlo mali postotak zlostavljača doima se jadnim ili usamljenim zbog osjećaja manje vrijednosti ili nerazvijenih društvenih vještina. Većina seksualnih zlostavljača doima se posve normalno. »Zlima« ih se smatra u smislu njihova seksualnog ponašanja prema djeci, ali ipak ne ostavljaju

dojam zlih ljudi. Štoviše, doživljava ih se kao »vrlo drage, dobre ljude« koji se sviđaju i odraslima i djeci.

ZABLUDA: *Svi seksualni zlostavljači djece u djetinjstvu su bili seksualno zlostavljani.*

ISTINA: Iako su neki pedofili u djetinjstvu doživjeli zlostavljanje, kod mnogih to nije slučaj. Najnovijim istraživanjem ustanovljeno je da 66 posto pedofila tvrdi kako su u djetinjstvu bili zlostavljani. Međutim, kada se razgovor odvijao uz primjenu detektora laži, ta se brojka smanjila na samo 30 posto. Osim toga, nedavno provedeno istraživanje otkriva da samo jedno od osmero seksualno zlostavljane djece u razdoblju adolescencije počinje seksualno zlostavljati drugu djecu (Skuse, 2003). Stoga je toj pretpostavci potrebno pristupiti oprezno. Odrasli pedofili mogu tvrditi da su bili zlostavljani kako bi time objasnili zašto zlostavljaju djecu, izazvali sažaljenje ili se opravdali.

Posljedica te zablude jest vjerovanje da su za zlostavljanje djece sposobni samo oni koji su u djetinjstvu i sami bili zlostavljani. Ta se zabluda koristi i kao potvrda teoriji ciklusa zlostavljanja, čime se umanjuje sposobnost čovjeka da se promijeni i zaliječi rane iz djetinjstva. Potrebno je imati na umu da se većina muških i ženskih žrtava seksualnog zlostavljanja u djetinjstvu kasnije ne upušta u seksualno zlostavljanje djece.

ZABLUDA: *Dječake seksualno zlostavljaju samo homoseksualci.*

ISTINA: Djecu seksualno zlostavljaju heteroseksualci, homoseksualci i biseksualci. No, činjenice govore da je većina seksualnih zlostavljača djece heteroseksualno opredijeljena.

ZABLUDA: *Žene se ne upuštaju u seksualno zlostavljanje djece.*

ISTINA: Istraživanje navodi na zaključak da otprilike 20 do 25 posto seksualnog zlostavljanja djece počine žene. Kulturna vjerovanja o ženama kao o skrbnicama i njegovateljicama otežavaju prihvaćanje činjenice da i žene mogu biti nasilne ili agresivne prema djeci. Djeca mlađa od pet godina izložena su najvećem riziku

ZAVOĐENJE DJETETA

od ženskog seksualnog zlostavljanja, koje većinom počine djelatnice u vrtiću ili dadilje. Takvo zlostavljanje najčešće prolazi neopaženo zbog djetetove dobi i činjenice da se stanovite seksualne aktivnosti odvijaju uslijed uobičajenih higijenskih postupaka.

Dječacima u adolescentskim godinama također prijete opasnost da će ih seksualno zlostavljati starija žena, iako se to najčešće ne shvaća kao zlostavljanje, već kao uvođenje u odraslu seksualnost. Osim toga, vjerovanja o ženskoj seksualnosti, uslijed koji se žena ne doživljava kao aktivni inicijator, već kao pasivni recipijent, otežavaju prihvaćanje činjenice da su žene sposobne seksualno zlostavljati djecu. No, istina je da žene doista zlorabe svoju moć nad djecom, pa to mogu učiniti i na seksualan način (vidjeti treće poglavlje).

ZABLUDA: *Registar seksualnih prijestupnika dovoljna je mjera sigurnosti.*

ISTINA: Posrijedi je vrlo varljiva zabluda jer se 90 posto slučajeva seksualnog zlostavljanja djeteta ne prijavljuje, a samo 10 posto slučajeva doprije pred sud. U našoj zajednici trenutačno živi 21.413 seksualnih prijestupnika (Ministarstvo unutarnjih poslova, 2003) Nije poznato koliko je njih počinilo seksualni prijestup protiv djeteta jer u državnoj bazi podataka seksualni prijestupi protiv djece nisu razlučeni od seksualnih prijestupa protiv odraslih osoba. Nadajmo se da će nam takvi podaci biti na raspolaganju kada nova državna baza podataka ViSOR bude dostupna na Internetu potkraj 2004. godine (Ford, 2004). U registar seksualnih prijestupnika nisu uvedeni oni seksualni zlostavljači djece koji su trenutačno u zatvoru ili oni koji su za seksualni prijestup protiv djeteta osuđeni prije donošenja Zakona o seksualnim prijestupima u rujnu 1997. godine. Tako u registar seksualnih prijestupnika nije uvršteno otprilike 110.000 ljudi, koji su za seksualne prijestupe protiv djece osuđeni prije 1997. godine (MacVean, 2003). Očito je da registar seksualnih prijestupnika ne odražava stvaran broj seksualnih zlostavljača djeteta u Velikoj Britaniji. Osim toga, stopa